

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO
I SPORTU
prof. dr hab. Piotr Gliński

Warszawa, 20 lipca 2021 r.

DWIM-WA.550.7.2018.JB

Strona postępowania:

Związek Artystów Wykonawców STOART
ul. Nowy Świat 64
00-357 Warszawa

Organizacja społeczna na prawach strony:

Polska Izba Komunikacji Elektronicznej
ul. Przemysłowa 30
00-450 Warszawa

DECYZJA

**O ZMIANIE ZEZWOLENIA NA ZBIOROWE ZARZĄDZANIE
PRAWAMI POKREWNymi DO ARTYSTYCZNYCH WYKONAŃ
UTWORÓW MUZYCZNYCH I SŁOWNO-MUZYCZNYCH**

Działając na podstawie art. 137 ust. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1293) w związku z art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1231, z późn. zm.), a także w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 735), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu w przedmiocie zmiany lub ewentualnie cofnięcia Związkowi Artystów Wykonawców STOART z siedzibą w Warszawie zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi do artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno-muzycznych, udzielonego decyzją Ministra Kultury i Sztuki z dnia 17 czerwca 1996 r. nr DP.041/Z/3/96, zmienioną decyzjami Ministra Kultury i Sztuki z dnia 27 sierpnia 1997 r. nr DP.WPA.041/Z/1/97, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 października 2001 r. DP.WPA.024/145/01/ik oraz Ministra Kultury z dnia 27 czerwca 2003 r. nr DP.WPA.024/492/02/mp:

- I. Zmieniam zezwolenie w zakresie, w jakim konieczne jest jego dostosowanie do nazw pól eksploatacji, określonych w art. 50 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

II. W związku z powyższym zezwoleniu nadaję następujące jednolite brzmienie:

Związkowi Artystów Wykonawców STOART z siedzibą w Warszawie udziela się zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi do artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno-muzycznych na następujących polach eksploatacji:

- 1) utrwalanie;
- 2) zwielokrotnianie;
- 3) wprowadzanie do obrotu;
- 4) użyczenie;
- 5) najem;
- 6) publiczne wyświetlenie;
- 7) publiczne odtworzenie;
- 8) nadawanie;
- 9) reemitowanie;
- 10) publiczne udostępnianie artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

Uzasadnienie

Działając na podstawie art. 137 ust. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (dalej: „UZZ”) Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego pismem z dnia 22 listopada 2018 r. zawiadomił Związek Artystów Wykonawców STOART (dalej: „STOART”) o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiocie zmiany lub ewentualnie cofnięcia zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi do artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno-muzycznych. Równocześnie Minister zwrócił się o:

- 1) wyjaśnienie, czy i w jaki sposób organizacja podjęła zbiorowe zarządzanie prawami objętymi zakresem posiadanego zezwolenia i w jakiej skali je wykonuje, z uwzględnieniem aktualnej liczby umów zawartych z użytkownikami – odrębnie dla każdego pola eksploatacji objętego zezwoleniem;
- 2) uzasadnienie potrzeby zbiorowego zarządzania prawami do artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno-muzycznych – odrębnie dla każdego pola eksploatacji objętego zezwoleniem;
- 3) przedstawienie stanowiska co do potrzeby zmiany posiadanego zezwolenia w zakresie, w jakim konieczne jest jego dostosowanie do nazw pól eksploatacji określonych w art. 50 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (k. 1-2, zwrotka k. 3, kopie decyzji k. 4-7).

Pismem z dnia 14 grudnia 2018 r. (k. 8-15), uzupełnionym na wezwanie organu pismem z dnia 8 lipca 2019 r. (k. 28-29) STOART przedstawił stanowisko w sprawie. Wskazał na następującą liczbę zawartych umów z użytkownikami na poszczególnych polach eksploatacji:

- 1) utrwalanie – 100 (k. 8v),
- 2) zwielokrotnianie – 586 (k. 9v),
- 3) wprowadzanie do obrotu – 8 (ale wszystkie te umowy obejmują także inne pola, k. 28),
- 4) publiczne odtwarzanie – 62016 dotychczas zawartych, 29594 aktualnie obowiązujących (k. 11),

- 5) najem – o (ale wykonuje zarząd na tym polu „poprzez umowy z organizacjami zagranicznymi”, tj. AIE, CPRA, GVL i RAAP, na podstawie których otrzymał wynagrodzenie dla reprezentowanych przez siebie wykonawców, k. 11v, k. 29),
- 6) użyczenie – o (ale wykonuje zarząd na tym polu „poprzez umowy z organizacjami zagranicznymi”, tj. AIE, GVL, Playright i RAAP, na podstawie których otrzymał wynagrodzenie dla reprezentowanych przez siebie wykonawców, k. 12, k. 29),
- 7) nadawanie – 217 (k. 12v),
- 8) reemitowanie – 216 (część z nich dotyczy też pola nadawanie, k. 13),
- 9) wyświetlanie – 24 (przy czym z ponad 100 użytkownikami wciąż są prowadzone negocjacje, k. 13v),
- 10) publiczne udostępnianie artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym – 22 (k. 14).

STOART wskazał również, że gdy chodzi o utrwalanie i zwielokrotnianie to pobiera także opłaty, o których mowa w art. 20 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej: „UPAPP”) jako „organizacja reprezentująca podmioty uprawnione” w rozumieniu rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (Dz. U. Nr 105, poz. 991, z późn. zm.). W latach 2017-2018 zainkasował z tego tytułu odpowiednio 245,9 tys. zł. i 341 tys. zł. (k. 8v).

STOART w odniesieniu do wszystkich pól eksploatacji objętych posiadany zezwoleniem na zbiorowe zarządzanie wyraził potrzebę dalszego istnienia zbiorowego zarządzania. Uzasadził to zawieraniem umów z użytkownikami na tych polach, w liczbach jak wyżej. Ponadto wskazał, że nawet w przypadku pól eksploatacji, na których co do zasady wykonawcy zawierają umowy osobiście (np. na polu wprowadzanie do obrotu) istnieją sytuacje, gdy umowa z użytkownikiem zawierana przez STOART obejmuje kilka pól eksploatacji (k. 10v). Natomiast w zakresie eksploatacji artystycznych wykonań w utworze audiowizualnym art. 70 UPAPP przewiduje bezwzględne obowiązkowe pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania w poborze wynagrodzenia z tego tytułu, na polach eksploatacji wyświetlanie, najem, publiczne odtwarzanie i nadawanie (k. 11v, 12, 13-13v), co już samo w sobie uzasadnia dalsze funkcjonowanie zbiorowego zarządzania na tych polach.

W odniesieniu do pola publiczne odtwarzanie STOART wskazał m. in. na rozbudowaną strukturę terenową, obejmującą „12 biur zlokalizowanych w największych miastach Polski”, co pozwala na prowadzenie działań na terenie całego kraju (ponad 62 tys. zawartych umów, w tym prawie 30 tys. aktualnie obowiązujących). W ocenie STOART potwierdzeniem jego efektywności w tym obszarze jest decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 czerwca 2016 r. wyznaczająca tę organizację do wykonywania wspólnego poboru wynagrodzeń za publiczne odtwarzanie przedmiotów praw pokrewnych (k. 11).

Gdy chodzi o przedstawienie stanowiska co do potrzeby zmiany posiadanego zezwolenia w zakresie, w jakim konieczne jest jego dostosowanie do nazw pól eksploatacji określonych w art. 50 UPAPP STOART wniósł o „ujednolicenie terminologii z zezwoleniami pozostałych organizacji zbiorowego zarządzania” w odniesieniu do pól eksploatacji „zwielokrotnianie określoną techniką” oraz „publiczne odtwarzanie”. W odniesieniu do pola „publiczne udostępnianie artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym” wniósł o doprecyzowanie, że chodzi o publiczne udostępnianie „utrwalenia” artystycznego wykonania (k. 15).

Pismem z dnia 3 lipca 2019 r. Polska Izba Komunikacji Elektronicznej („PIKE”) złożyła wniosek o dopuszczenie do udziału w toczącym się postępowaniu. Wskazała, że wniosek ten uzasadniony jest zarówno ze względu na cele statutowe tej organizacji, jak również przemawia za jego uwzględnieniem interes społeczny. PIKE wskazała,

że reprezentuje oraz chroni interesy gospodarcze zrzeszonych w niej przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Rozstrzygnięcie zaś w przedmiocie cofnięcia lub zmiany zezwoleń na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi pozostaje w sferze interesów gospodarczych podmiotów zrzeszonych w PIKE, które z racji prowadzonej działalności zawierają umowy z organizacjami zbiorowego zarządzania. PIKE wskazała także, że udział tej organizacji w postępowaniu pozwoli Ministrowi na zapoznanie się z opinią środowiska przedsiębiorców telekomunikacyjnych, dostawców usług audiowizualnych oraz dostawców usług drogą elektroniczną, przyczyniając się tym samym do lepszego wyjaśnienia okoliczności faktycznych i w pełniejszym stopniu przyczyni się do realizacji prawdy obiektywnej. Co więcej, zdaniem PIKE rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie wpłynie nie tylko na sferę praw i obowiązków strony postępowania, ale także na grupę przedsiębiorców związanych ze stroną umowami lub potencjalnie mogących taką umowę zawrzeć, a w konsekwencji na klientów tych podmiotów, w tym również konsumentów (k. 30-44).

Postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2019 r. Minister dopuścił PIKE do udziału w postępowaniu (k. 45, potwierdzenia doręczenia k. 46-47).

Pismem z dnia 25 września 2019 r. Minister zawiadomił stronę i uczestnika o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań przed wydaniem decyzji w sprawie (k. 50-51, potwierdzenia doręczenia k. 52-53).

W piśmie z dnia 28 października 2019 r. (k. 54-59) PIKE, po zapoznaniu się z aktami sprawy, przedstawiła końcowe stanowisko w sprawie domagając się cofnięcia zezwolenia STOART „*co najmniej na polu eksploatacji reemitowanie*”, zaś w odniesieniu do pól nadawanie i publiczne odtwarzanie – ograniczenie zezwolenia do poboru wynagrodzenia, o którym mowa w art. 70 ust. 2¹ UPAPP. W ocenie PIKE STOART nie wykazał potrzeby zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi na tych polach eksploatacji, ponadto nie istnieje nawet potrzeba zbiorowego zarządzania w tym zakresie, zwłaszcza że ww. art. 70 ust. 2¹ UPAPP nie przewiduje prawa do dodatkowego wynagrodzenia za reemisję. PIKE wniosła ponadto o zobowiązanie STOART do przedstawienia umów z uprawnionymi i użytkownikami na tych polach eksploatacji, wraz ze wskazaniem wysokości przychodów z poszczególnych umów z użytkownikami. W ocenie PIKE w przedmiotowym postępowaniu zastosowanie znajduje także art. 7 ust. 1 UZZ, który określa warunki „*które każde stowarzyszenie musi spełnić, aby możliwe było udzielenie mu zezwolenia na zbiorowe zarządzanie*”, w szczególności wykazać potrzebę zbiorowego zarządzania na danym polu eksploatacji oraz dawać rękojmię należytego wykonywania zbiorowego zarządzania. PIKE wskazała ponadto na rozbieżności w danych przekazywanych przez STOART – liczba umów zawartych z użytkownikami na polach eksploatacji nadawanie, reemitowanie i publiczne odtwarzanie zadeklarowana w niniejszym postępowaniu różni się od liczby podanej w sprawozdaniu z działalności za rok 2018. PIKE wskazała także, że argumentacja STOART za utrzymaniem zezwolenia na zbiorowe zarządzanie na omawianych polach eksploatacji jest oparta na analizie przepisów prawa, które przyznają artystom wykonawcom określone uprawnienia, ale argumentacja ta pomija praktyczny wymiar tych przepisów. PIKE wskazuje, że zgodnie z art. 87 UPAPP, jeżeli umowa nie stanowi inaczej, zawarcie przez artystę wykonawcę z producentem utworu audiowizualnego umowy o współudział w realizacji tego utworu przenosi na producenta prawa do rozporządzania i korzystania z wykonania w ramach tego utworu audiowizualnego na wszystkich znanych w chwili zawarcia umowy polach eksploatacji – „*oznacza to, że co do zasady, to na producenta przechodzą prawa artysty wykonawcy i wystarczające do uzyskania zgody na eksploatację artystycznych wykonań w utworze audiowizualnym jest zezwolenie jego producenta udzielane poprzez organizację zbiorowego zarządzania reprezentującą producentów*”, zaś STOART nie jest taką organizacją. W praktyce, w ocenie PIKE, nie ma zatem potrzeby istnienia zbiorowego zarządzania prawami artystów wykonawców na polach eksploatacji nadawanie, reemitowanie i publiczne odtwarzanie, gdyż na tych polach nie dochodzi do eksploatacji artystycznych wykonań, ale utworów audiowizualnych. Ponadto, w ocenie PIKE, w przedmiotowym postępowaniu organ powinien zasięgnąć opinii biegłego w celu „*ustalenia zakresu pojęcia utworu audiowizualny*”, z uwagi na brak definicji legalnej oraz „*daleko idące konsekwencje dla statusu utworów*”

i artystycznych wykonań, jeżeli są wykorzystane w utworach audiowizualnych". W ocenie PIKE aby ustalić „rzeczywisty stan faktyczny sprawy”, w szczególności w zakresie potrzeby zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi na polach eksploatacji nadawanie, reemitowanie i publiczne odtwarzanie, należy bowiem określić, czy w praktyce dochodzi do eksploatacji artystycznych wykonań na tych polach. Jeżeli bowiem całość nadawanych, reemitowanych i publicznie odtwarzanych programów stanowią utwory audiowizualne, to wówczas artystom wykonawcom „mogłyby nie przysługiwać roszczenia zakazowe względem użytkownika”, a ewentualnie jedynie uprawnienie do wynagrodzenia. W takim przypadku „dla korzystania z takich przedmiotów własności intelektualnej w utworze audiowizualnym konieczne byłoby zezwolenie jedynie producentów utworów audiowizualnych, składających się na program”. Wystarczające zatem byłoby prowadzenie zbiorowego zarządzania przez organizację reprezentującą producentów utworów audiowizualnych, a zezwolenie STOART powinno zostać ograniczone do pobierania wynagrodzenia, na tych polach gdzie przysługuje ono artystom wykonawcom. W ocenie PIKE alternatywą dla powołania biegłego mogłoby być uznanie przywołanych powyżej okoliczności za fakt powszechnie znany lub fakt znany organowi z urzędu, który nie wymaga dowodu, ale wówczas, zgodnie z art. 77 § 4 Kpa, fakt taki powinien być zakomunikowany stronie.

Pismem z 20 grudnia 2019 r. STOART został wezwany do złożenia wyjaśnień odnośnie podniesionych przez PIKE rozbieżności w przekazywanych danych (k. 67-69). W swojej odpowiedzi z 16 stycznia 2020 r. (k. 72-77) STOART zakwestionował stanowisko PIKE, że w niniejszym postępowaniu zastosowanie znajduje także art. 7 UZZ, określający przesłanki udzielenia zezwolenia na zbiorowe zarządzanie, gdyż zdaniem STOART postępowanie to prowadzone jest na podstawie przepisu szczególnego, tj. art. 137 ust. 1 UZZ, który zawiera wyraźną dyspozycję dla organu co do możliwych rozstrzygnięć, tj. organ może jedynie w określonym zakresie cofnąć zezwolenie lub je dostosować do aktualnej normatywnej terminologii pól eksploatacji, a nie je rozszerzyć w inny sposób. Odnośnie podnoszonych przez PIKE rozbieżności w deklarowanej liczbie umów z użytkownikami STOART wyjaśnił, że stosuje nieco odmienną metodologię ustalania liczby umów na potrzeby corocznego sprawozdania z działalności i niniejszej sprawy, spowodowaną tym że często dana umowa z użytkownikiem dotyczy kilku pól eksploatacji. Na potrzeby sprawozdań STOART uwzględnił zatem „wiodące” pola eksploatacji, na potrzeby niniejszego postępowania zaś sumuje wszystkie umowy dotyczące danego pola. Odnośnie możliwości i potrzeby dalszego wykonywania zbiorowego zarządzania na polach eksploatacji nadawanie, reemitowanie oraz publiczne odtwarzanie STOART podniósł, że stosowne uprawnienia w tym zakresie UPAPP wyraźnie przyznaje artystom wykonawcom w art. 86 (jako prawo zakazowe w przypadku wykonań na żywo oraz jako prawo do wynagrodzenia w przypadku utrwalonych wykonań wprowadzonych do obrotu), zaś art. 87 tej ustawy nie stanowi bezwzględnie o każdorazowym przenoszeniu praw wykonawczych na producenta utworu audiowizualnego, gdyż wyraźnie dopuszcza odmiennie uzgodnienia stron w tym zakresie.

Stosownie do art. 10 § 1 Kpa, pismem z dnia 13 kwietnia 2021 r. organ zawiadomił uczestników postępowania o możliwości wypowiedzenia się co do zabranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań przed wydaniem decyzji w sprawie, w terminie 7 dni od otrzymania zawiadomienia (k. 79-82). W odpowiedzi z 26 kwietnia 2021 r. PIKE podtrzymało swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie, w szczególności co do potrzeby uzupełnienia materiału dowodowego o zawarte przez STOART umowy z uprawnionymi i użytkownikami oraz zasięgnięcia opinii biegłego co do zakresu pojęcia „utwór audiowizualny” (k. 83-88). STOART otrzymał ww. pismo PIKE 10 maja 2021 r. (potwierdzenie odbioru k. 89), ale nie skorzystał z możliwości wypowiedzenia się po raz kolejny w sprawie.

Minister ustalił, co następuje.

Związek Artystów Wykonawców STOART z siedzibą w Warszawie jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi, która na podstawie zezwolenia udzielonego decyzją Ministra Kultury i Sztuki z dnia 17 czerwca 1996 r. nr DP.041/Z/3/96, zmienioną

decyzjami Ministra Kultury i Sztuki z dnia 27 sierpnia 1997 r. nr DP.WPA.041/Z/1/97, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 października 2001 r. DP.WPA.024/145/01/ik oraz Ministra Kultury z dnia 27 czerwca 2003 r. nr DP.WPA.024/492/02/mp (wykaz zezwoleń: M. P. z 2004 r. Nr 18, poz. 322, aktualny dla STOART na dzień wydania decyzji) zarządza prawami pokrewnymi do artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno-muzycznych na następujących polach eksploatacji:

- 1) utrwalanie,
- 2) zwielokrotnianie określoną techniką,
- 3) wprowadzanie do obrotu,
- 4) publiczne odtwarzanie,
- 5) najem,
- 6) użyczenie,
- 7) nadawanie,
- 8) reemitowanie,
- 9) wyświetlanie,
- 10) publiczne udostępnianie artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.

Minister ma wiedzę z urzędu, że STOART dokonuje podziału i wypłaty na rzecz uprawnionych artystów wykonawców części opłat, o których mowa w art. 20 UPAPP, jako „organizacja reprezentująca podmioty uprawnione” w rozumieniu ww. rozporządzenia Ministra Kultury w sprawie określenia kategorii urzędzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urzędzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów. Informacja ta jest zawarta w dostępnych na stronie internetowej tej organizacji, zgodnie z art. 91 ust. 6 UZZ, corocznych sprawozdaniach z działalności, należy zatem uznać ją za powszechnie znaną, w szczególności zaś znaną uczestnikom niniejszego postępowania. Strona potwierdziła powyższe w niniejszym postępowaniu (k. 8v).

W toku postępowania Minister ustalił, że STOART podjął wykonywanie zbiorowego zarządu w odniesieniu do artystycznych wykonań określonych w zezwoleniu na zbiorowe zarządzanie, na co wskazuje zadeklarowana przez STOART liczba umów z użytkownikami zawarta na poszczególnych polach eksploatacji, jak niżej:

- 1) utrwalanie – 100 (k. 8v),
- 2) zwielokrotnianie – 586 (k. 9v),
- 3) wprowadzanie do obrotu – 8 (ale wszystkie te umowy obejmują także inne pola, k. 28),
- 4) publiczne odtwarzanie – 62016 dotychczas zawartych, 29594 aktualnie obowiązujących (k. 11),
- 5) najem – 0 (ale wykonuje zarząd na tym polu „poprzez umowy z organizacjami zagranicznymi”, tj. AIE, CPRA, GVL i RAAP, na podstawie których otrzymał wynagrodzenie dla reprezentowanych przez siebie wykonawców, k. 11v, k. 29),
- 6) użyczenie – 0 (ale wykonuje zarząd na tym polu „poprzez umowy z organizacjami zagranicznymi”, tj. AIE, GVL, Playright i RAAP, na podstawie których otrzymał wynagrodzenie dla reprezentowanych przez siebie wykonawców, k. 12, k. 29),
- 7) nadawanie – 217 (k. 12v),
- 8) reemitowanie – 216 (część z nich dotyczy też pola nadawanie, k. 13),
- 9) wyświetlanie – 24 (przy czym z ponad 100 użytkownikami wciąż są prowadzone negocjacje, k. 13v),
- 10) publiczne udostępnianie artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym – 22 (k. 14).

Zgodnie z wyjaśnieniami STOART powyższe liczby obejmują wszystkie umowy z użytkownikami, które dotyczą eksploatacji artystycznych wykonań na danym polu eksploatacji. W przypadku, gdy dana umowa dotyczy kilku pól eksploatacji, jest ujmowana w kilku pozycjach (k. 73v).

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny sprawy Minister zważył co następuje.

Zgodnie z art. 137 ust. 1 UZZ w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego obowiązany był z urzędu wszcząć postępowania administracyjne w celu:

- 1) cofnięcia zezwoleń organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi w zakresie, w jakim w toku dotychczasowej działalności na danym polu eksploatacji nie podjęły one zbiorowego zarządzania lub wykonywały je „w niewielkiej skali”, jak również jeżeli w odniesieniu do określonego rodzaju utworów lub przedmiotów praw pokrewnych nie istnieje potrzeba zbiorowego zarządzania na danym polu eksploatacji;
- 2) zmiany zezwoleń w zakresie, w jakim konieczne jest ich dostosowanie do nazw pól eksploatacji określonych w art. 50 UPAPP.

Przepis powyższy stanowi podstawę prawną dla Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu (wcześniej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego) do dokonania przeglądu wszystkich aktualnie obowiązujących zezwoleń na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi udzielonych organizacjom zbiorowego zarządzania.

W związku z powyższym, pismem z dnia 22 listopada 2018 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zawiadomił STOART o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiocie zmiany lub ewentualnie cofnięcia zezwolenia na zbiorowe zarządzanie (k. 1-2). Postępowanie to zostało zatem wszczęte w terminie, o którym mowa w art. 137 ust. 1 UZZ, tj. w ciągu 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Ustawa weszła w życie w dniu 19 lipca 2018 r.

Zgodnie z ww. przepisem w wyniku postępowania przeglądowego Minister może cofnąć zezwolenie na zbiorowe zarządzanie lub też dokonać jego zmiany. Cofnięcie zezwolenia może nastąpić w zakresie, w jakim:

- 1) w toku dotychczasowej działalności organizacja zbiorowego zarządzania na danym polu eksploatacji nie podjęła zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi lub wykonywała zbiorowe zarządzanie na danym polu eksploatacji w niewielkiej skali;
- 2) w odniesieniu do określonego rodzaju utworów lub przedmiotów praw pokrewnych nie istnieje potrzeba zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi na danym polu eksploatacji.

Gdy chodzi o pola eksploatacji „utrwalanie” i „zwielokrotnianie” Minister ma wiedzę z urzędu, że STOART dokonuje podziału i wypłaty na rzecz uprawnionych artystów wykonawców części opłat, o których mowa w art. 20 UPAPP, jako „organizacja reprezentująca podmioty uprawnione” w rozumieniu ww. rozporządzenia Ministra Kultury w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów. Informacja ta jest zawarta w dostępnych na stronie internetowej tej organizacji, zgodnie z art. 91 ust. 6 UZZ, corocznych sprawozdaniach z działalności, należy zatem uznać ją za powszechnie znaną, w szczególności zaś znaną uczestnikom niniejszego postępowania. Strona potwierdziła powyższe w niniejszym postępowaniu (k. 8v). Opłaty te są kompensatą strat ponoszonych przez podmioty uprawnione wskutek korzystania z artystycznych wykonań w ramach dozwolonego użytku osobistego, przede wszystkim poprzez ich utrwalenie i/lub zwielokrotnianie. Na omawianych polach eksploatacji „utrwalanie” i „zwielokrotnianie” STOART ma ponadto zawartą znaczną liczbę umów z użytkownikami, zatem niewątpliwie podjął wykonywanie zbiorowego zarządzania w tym zakresie.

Należy uznać, że również na pozostałych polach eksploatacji objętych zakresem posiadanego zezwolenia STOART podjął wykonywanie zbiorowego zarządzania, zawierając istotną liczbę umów z użytkownikami, w zależności od pola eksploatacji od 8 do ponad 60 tys.

Wyjątkiem są pola „najem” i „użyczenie”, w odniesieniu do których żadne umowy z użytkownikami nie zostały zawarte, ale zbiorowy zarząd jest wykonywany poprzez umowy z organizacjami zagranicznymi (AIE, CPRA, GVL, Playright i RAAP), na podstawie których STOART otrzymał wynagrodzenie dla reprezentowanych przez siebie wykonawców. Należy zatem uznać, że również w tym zakresie STOART wykonuje zbiorowe zarządzanie.

Dokonując powyższych ustaleń nie uwzględniono wniosków dowodowych PIKE, aby strona w ramach niniejszego postępowania w odniesieniu do pól eksploatacji „reemitowanie”, „nadawanie” i „publiczne odtwarzanie” przedstawiła dokumenty w postaci umów zawartych zarówno z uprawnionymi jak i z użytkownikami, wraz ze wskazaniem wysokości przychodów z każdej umowy zawartej z użytkownikiem. Przeprowadzenie postępowania dowodowego poprzez zastosowanie takich środków należy uznać za zbędne, biorąc pod uwagę charakter rozpatrywanej sprawy i prawne konsekwencje składania przez uczestnika postępowania nieprawdziwych oświadczeń. Uznaje się zatem za prawdziwe informacje i dane zawarte w pismach uczestników postępowania, jeżeli nie są one ze sobą sprzeczne. Warto też wskazać, że uwzględnienie ww. wniosku PIKE wymagałoby włączenia do akt sprawy kilkudziesięciu tysięcy umów, co istotnie wpłynęłoby na czas jej rozpatrywania. Co również istotne, niektóre informacje oczekiwane przez PIKE, w szczególności dotyczące przychodów „z każdej z poszczególnych umów” jak również wynikające z konkretnych postanowień umowy z danym użytkownikiem, są objęte ochroną jako tajemnice przedsiębiorcy i jako takie nie mogłyby być udostępnione PIKE. PIKE jest organizacją zrzeszającą przedsiębiorców branży telekomunikacyjnej i żądanie ww. informacji w toku niniejszego postępowania może wyczerpywać znamiona nadużywania uprawnień przysługujących organizacji społecznej w ramach postępowania administracyjnego w celu uzyskania dostępu do prawnie chronionych informacji i danych dotyczących innych przedsiębiorców, w szczególności tych, którzy prowadzą konkurencyjną działalność.

Błędne jest także stanowisko PIKE, że dokonując powyższych ustaleń organ powinien uwzględniać przesłanki udzielenia zezwolenia na zbiorowe zarządzanie, określone w art. 7 UZZ. Podstawą wszczęcia niniejszego postępowania jest art. 137 ust. 1 tej ustawy, który określa również jego zakres przedmiotowy. Przepis ten nie odsyła do przesłanek, o których mowa w art. 7.

Nie uwzględniono także wniosku PIKE o powołanie biegłego w celu ustalenia zakresu pojęcia „utwór audiowizualny”, z uwagi na brak jego ustawowej definicji. Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 84 § 1 Kpa organ może zwrócić się do biegłego lub biegłych o wydanie opinii, gdy w sprawie wymagane są „wiadomości specjalne”. Wykładnia przepisów prawa materialnego nie należy do kategorii „wiadomości specjalnych”. Zgodnie z wyrokiem NSA z dnia 13.10.2020 r. I OSK 2852/18 (Legalis) w przepisie tym „chodzi zatem o przypadki, gdy do rozstrzygnięcia sprawy potrzebna jest szczególna wiedza z jakiejś dziedziny, przedmiotem opinii są okoliczności dotyczące stanu faktycznego sprawy. Biegły nie ustala faktów mających znaczenie dla sprawy, ale udziela organowi informacji specjalnych (opartych o posiadaną specjalistyczną wiedzę) dotyczących tych okoliczności faktycznych, udziela wyjaśnień koniecznych do rozstrzygnięcia sprawy. Opinia biegłego ułatwia zatem ocenę zebranego materiału dowodowego, gdy są do tego potrzebne wiadomości specjalne. Zgodność z prawem w postępowaniu przed organem administracji nie jest jednak kwestią wiedzy specjalnej w rozumieniu art. 84 § 1 KPA”. Wykładnia terminu „utwór audiowizualny”, gdyby musiała być w ogóle dokonywana na potrzeby niniejszego postępowania, jest kwestią wykładni przepisów prawa materialnego (UPAPP) i nie może być zlecona biegłemu, gdyż nie stanowi „wiedzy specjalistycznej”. W cytowanym wyżej wyroku NSA potwierdził także, że „do wyłącznej kompetencji organu uprawnionego do podjęcia decyzji należy kwalifikacja prawna stanu faktycznego”. W wyroku z 1.12.2020 r. II OSK 1571/18 (Legalis) NSA orzekł ponadto, że uczestnik postępowania, który uważa za zasadne zasięgnięcie opinii biegłego na potrzeby sprawy administracyjnej „mógł sam (na swój koszt) zlecić sporządzenie opinii biegłym (z zakresu budownictwa) i jako strona złożyć ten dowód w sprawie”.

W związku ze stanowiskiem prezentowanym przez PIKE w ramach przedmiotowego postępowania dotyczącym znaczenia terminu „utwór audiowizualny” i możliwości eksploatacji w jego ramach także artystycznych wykonań organ wskazuje, że utwór audiowizualny powstaje z elementów wkładowych twórców, wykonawców i producentów (art. 69, 87 i 94 ust. 2), zatem jego prawna struktura wynika z treści umów zawartych z producentem, a dopiero w braku takich umów lub w braku w nich odpowiednich postanowień skuteczne mogą być domniemanie nabycia praw autorskich przez producenta zgodnie z art. 70 ust. 1 UPAPP lub dyspozycja nabycia praw wykonawczych przez producenta zgodnie z art. 87 UPAPP. Nie ulega natomiast wątpliwości, że posiadając całość wymaganych praw producent utworu audiowizualnego może dokonywać jego eksploatacji, z zastrzeżeniem przepisów ustawy, bez zgody pozostałych uprawnionych. W toku przedmiotowego postępowania nie powstała potrzeba zasięgnięcia opinii biegłego w celu ustalenia powyższego, wydaje się bowiem, że są to ustalenia oczywiste, wynikające z obowiązujących przepisów prawa. Nie można natomiast zakładać, jak wydaje się to czynić PIKE, że producent zawsze nabywa całość praw autorskich i pokrewnych do utworu audiowizualnego, a zatem w systemie zbiorowego zarządzania powinna funkcjonować tylko organizacja reprezentująca producentów. Przeczy temu fakt, że STOART zdołał zawrzeć ponad 30 tys. umów z użytkownikami na eksploatację swojego repertuaru, w tym ponad 200 na nadawanie i reemisję. Gdyby twierdzenia PIKE były zasadne, użytkownicy w ogóle nie powinni zawierać umów ze STOART, ograniczając się do umów z reprezentującymi producentów organizacjami zbiorowego zarządzania SFP i ZPAV. Należy wreszcie zauważyć, że nadawanie i reemitowanie, jak też publiczne odtwarzanie, dotyczą nie tylko utworów audiowizualnych, ale też utworów słownych i słowno-muzycznych nadawanych w radiu.

Wobec ustaleń poczynionych w niniejszej sprawie Minister uznaje za zasadne dalsze funkcjonowanie zbiorowego zarządzania w zakresie praw pokrewnych do artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno-muzycznych na wszystkich polach eksploatacji objętych zezwoleniem na zbiorowe zarządzanie posiadany przez STOART. Nie zachodzą też podstawy, aby zezwolenie to było cofnięte w jakimkolwiek zakresie.

Stosowanie art. 137 ust. 1 UZZ musi pozostawać w związku z art. 9 tej ustawy, zgodnie z którym zezwolenie na zbiorowe zarządzanie powinno określać wyłącznie rodzaje utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, do których prawami dana organizacja ma zarządzać oraz pola eksploatacji, na których ten zarząd będzie wykonywany. Jako jedyny fakultatywny element zezwolenia ustawa dopuszcza wskazanie „kategorii uprawnionych”, których prawami dana organizacja będzie zarządzać. Tym samym nie byłoby zgodne z ustawą wyodrębnianie w treści zezwolenia poszczególnych elementów składających się na zawartą w art. 3 pkt 1 ustawy definicję zbiorowego zarządzania. Dotyczy to w szczególności zgłoszonego przez PIKE żądania, aby rozróżnić w treści zezwolenia przypadki, w których STOART ma prawo udzielać licencji oraz odrębnie przypadki, gdy w braku prawa zakazowego po stronie uprawnionych (art. 86 ust. 3 UPAPP) lub w przypadkach, o których mowa w art. 70 ust. 2¹ UPAPP, STOART mógłby żądać od użytkownika jedynie wynagrodzenia za korzystanie z artystycznego wykonania. Zezwolenie organizacji zbiorowego zarządzania wyznacza jedynie granice zbiorowego zarządu, w ramach których następuje wykonywanie określonych uprawnień. O tym, jakie są to uprawnienia, decyduje ustawa. Zezwolenie w żaden sposób nie może tego modyfikować.

Jeżeli chodzi o zmianę zezwolenia w zakresie, w jakim konieczne jest jego dostosowanie do nazw pól eksploatacji określonych w art. 50 UPAPP Minister wskazuje, że zgodnie z ww. przepisem odrębne pola eksploatacji stanowią w szczególności:

- 1) w zakresie utrwalania i zwielokrotniania utworu – wytwarzanie określoną techniką egzemplarzy utworu, w tym techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową;
- 2) w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których utwór utrwalono – wprowadzanie do obrotu, użyczenie lub najem oryginału albo egzemplarzy;
- 3) w zakresie rozpowszechniania utworu w sposób inny niż określony w pkt 2 – publiczne wykonanie, wystawienie, wyświetlenie, odtworzenie oraz nadawanie

i reemitowanie, a także publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

Pola eksploatacji wskazane powyżej różnią się nieznacznie od tych, które wskazane są w zezwoleniu STOART, stąd w niniejszej decyzji następuje ich ujednoczenie i nowe uszeregowanie.

Mając na uwadze powyższe Minister orzekł jak na wstępie.

z up. Ministra Kultury,

Dziedzictwa Narodowego i Sportu

Jarosław Sellin

Pouczenie

Na podstawie art. 127 § 3 w zw. z art. 129 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego strona niezadowolona z niniejszej decyzji może zwrócić się do Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Wniosek taki winien zostać złożony na adres: Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa.

Na niniejszą decyzję strona może także wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie bez korzystania z prawa do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji (art. 3 § 2 pkt 1, art. 13 § 1 i § 2, art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz. U. z 2019 r., poz. 2325, z późn. zm.).

Przy wniesieniu skargi ten, kto ją wnosi, obowiązany jest do uiszczenia opłaty sądowej. Opłatę sądową uiszcza się gotówką do kasy właściwego sądu administracyjnego lub na rachunek bankowy właściwego sądu (art. 214 § 1 w związku z art. 219 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi). W niniejszej sprawie będzie to wpis stały w wysokości 200 zł (art. 230 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi w związku z art. 233 tej ustawy oraz w związku z § 2 ust. 6 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi z dnia 16 grudnia 2003 r., Dz.U. Nr 221, poz. 2193).

Przy uiszczaniu opłaty – zarówno gotówką do kasy właściwego sądu administracyjnego, jak i na rachunek bankowy tego sądu – należy wskazać tytuł wpłaty, rodzaj pisma, od którego wpis jest uiszczany, oraz sygnaturę akt sądowych (§ 5 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi z dnia 16 grudnia 2003 r.). Sąd nie podejmie żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie zostanie uiszczona należna opłata.

Nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych strona, której przyznane zostało prawo pomocy w postępowaniu przed sądem administracyjnym (prawo pomocy) w zakresie określonym w prawomocnym postanowieniu o przyznaniu tego prawa. Prawo pomocy może być przyznane stronie na jej wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych. Prawo pomocy może być przyznane w zakresie całkowitym lub częściowym. Szczegółowe zasady ubiegania się o zwolnienie od kosztów sądowych oraz zasady przyznawania pomocy prawnej określone zostały w dziale V rozdziale 3 oddziale 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Otrzymują:

- 1) r. pr. Dariusz Urbański, pełnomocnik STOART, adres jak strona;
- 2) r. pr. Wojciech Szymczak, pełnomocnik Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej, Kancelaria Prawna Media s.c., ul. Łąkowa 21/17, 61-879 Poznań;

2 egz. a/a.

